

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กอมพร กัลยา. "การทดลองใช้ภาพยนตร์แบบลูปเป็นเครื่องสอนวิชาอาหารและโภชนาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ" วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513.
- คณะนิติศึกษาโท เทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, "เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการนำมาใช้กับการปฏิรูปการศึกษา", โฉมหน้าใหม่ของเทคโนโลยีกับการปฏิรูปการศึกษา, กรุงเทพมหานคร : อักษรสัมพันธ์, 2518. หน้า 142 - 150
- ชัยยงศ์ พรหมวงศ์. "แนวทางการจัดระบบพัฒนาหลักสูตรและการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน", วารสารครุศาสตร์ 5 (พฤศจิกายน - ธันวาคม, 2517) 21 - 22.
- ชัยยงศ์ พรหมวงศ์. "ศูนย์การเรียน - แนวทางใหม่สำหรับการปฏิรูประบบห้องเรียน", วารสารครุศาสตร์, 6-7 (ตุลาคม 2516 - มกราคม 2517) 55 - 66.
- ชัยยงศ์ พรหมวงศ์. "ศูนย์การเรียนชุมชน : แนวโน้มการจัดการศึกษาเพื่อมวลชนในอนาคต", วารสารครุศาสตร์, ฉบับพิเศษ : การศึกษารูปนัย (ตุลาคม, 2518) 4 - 5.

- ชลธิรา กลักอยู่. "การสนองตอบปฏิภิกิริยาของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อวรรณคดีไทย",
ถาวรบรรยายในการสัมมนาอาจารย์วิชาภาษาไทย, พระนคร :
 โรงพิมพ์สุวิมล, 2517. หน้า 158 - 159 , 165 - 167
- เก๋มทอง เกวตจินดา. "การศึกษาเปรียบเทียบนโยบายของอุปกรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อ
 การเรียนรู้ระหว่างสมุดคำกับภาษาและวิดิทัศน์ที่ใช้เป็นอุปกรณ์การสอน
 หมวดสังคมศึกษา ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย", วิทยานิพนธ์การ
 ศึกษามหาบัณฑิต, วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514.
- ทิศนา เทียนเสมอ. "กระบวนการเรียนรู้โดยการทำงานกลุ่ม", วารสารกฤตศาสตร์,
 5-6 (สิงหาคม - พฤศจิกายน, 2514) 22 - 37.
- นิลิตปรีญาโทสาขากการสอนภาษาไทย แผนกศึกษามัธยมศึกษา. "ครูภาษาไทยกับ
 สังคมปัจจุบัน", วารสารกฤตศาสตร์ 3 (มิถุนายน - กรกฎาคม, 2517)
 หน้า 47 - 48.
- บัณฑูร ชื่นพัฒน์พงศ์. "การศึกษาดนการสอนวิธีสร้างควานกิจกรรมขอกด้วยสื่อการ
 สอนหลายชนิด (Multi Media)", วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
 วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2515.
- ประเทิน มหาจันทร์. "การกิดสร้างสรรค์", วารสารศูนย์ศึกษา (พฤศจิกายน -
 2507) หน้า 26
- ประภาศรี สีหอำไพ. "เทคนิควิทยาแบบใหม่กับการสอนภาษาไทย", เอกสาร
ถาวรบรรยายวิชาวิธีสอนภาษาไทย, 2515. หน้า 2
- ปรีชา หงษ์ไกรเล็ก. "ประชาธิปไตยสำหรับคนไทย", วารสารการเมืองสำหรับ
 ประชาชน, 9-10 (กุมภาพันธ์, 2518) หน้า 37

- เวียมจิตร เกียรติมันลือ. "การศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นประถมศึกษา (ป5.6.7) ด้วยฟิล์มสตรีพกับการสอนปากเปล่า" วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511.
- เขาวหา เกษะคุปต์. "ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอนในระดับประถมศึกษา" วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, แผนกวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.
- ลักกะ ชาบุญรงค์. "การทดลองเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ข้อเท็จจริง (Factual Learning) จากการใช้ภาพยนตร์และฟิล์มสตรีพวิธีต่างๆของนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน", วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2513.
- วณิช นิมเสมอ. "การสอนวิชาชีววิทยาแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่ในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน", วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.
- วิสิฐ ทองแสง. "การทดลองผลการเรียนรู้เนื้อหาวิชา (Content) จากการใช้แผ่นภาพโปร่งแสงชนิดที่เคลื่อนไหว (Motion Transparency) และแผ่นภาพโปร่งแสงชนิดที่ไม่เคลื่อนไหวด้วยเครื่องฉายวัตถุโปร่งแสง (Overhead Projector) สำหรับการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไประดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา", วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2513

- วิโรจน์ แสงผล. "ผลการเปรียบเทียบความจริงของนักศึกษารุ่นใหม่.กศ.ปีที่ 1 วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา จากการใช้ภาพยนตร์ 16 มิลลิเมตรด้วยวิธีต่างๆ", วิทยาลัยพัฒนการศึกษามหาบัณฑิต, วิทยาลัยวิชาการศึกษาระสาณนิกร, 2515.
- สวัสดิ์ ปุณย์าคม. นวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษา . กรุงเทพมหานคร : โอเคียนส์โตร์ , 2517. หน้า 47
- สิปปนนท์ เกตุทัต. การปฏิรูปการศึกษา กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2518. หน้า 39
- สุนทร สุนันท์ชัย. คู่มือวิชาการศึกษา เทคนิคและวิธีสอนวิชาสังคมศึกษา พระนคร : สำนักพิมพ์สมมติพิทย , 2514. หน้า 196
- แสงอรุณ ไปร่งจรัส. "ประสิทธิภาพการสอนวิชาสังคมศึกษาในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนและห้องเรียนแบบธรรมทวในระกัษประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา", วิทยาลัยนเรศวรศาสตรมหาบัณฑิต, แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณมหา - วิทยาลัย , 2518.
- สมหญิง กลั่นศิริ. "แบบจำลองการสอนจุดภาคเรื่องการใช้สื่อการสอน", วิทยาลัยนเรศวรศาสตรมหาบัณฑิต, แผนกวิชาโศดทัศน์ศึกษา จุฬาลงกรณมหาวิท - วิทยาลัย, 2518.
- อดุลย์ วิเชียรเจริญ. "ปัญหาการศึกษาและวิชาการของไทยใน ร.ศ. 200", วารสารศูนย์ศึกษา 8(กรกฎาคม - สิงหาคม, 2514) หน้า 6

อุทัย บุญประเสริฐ. "สภาพและความต้องการ เทคโนโลยีทางโสตทัศนศึกษา
มหาวิทยาลัย", วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2514.

เอกวิทย์ ฅ.กลาง. "แนวการปฏิรูปเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้",
วารสารการศึกษา , 5(พฤศจิกายน - ธันวาคม, 2517) หน้า 13

ภาษาอังกฤษ

Anderson, R.C., "Research on Teaching at the College
and University Level", Handbook of Research on
Teaching, ed. N.L. Gage, Chicago: McNally and
Company, 1967. p 1134

Brick, E. Michael. "Learning Center : The Key to
Personalized Instruction", Audio-Visual Instruc-
tion (Department of Audio Instruction, NEA,
Vol.12, October, 1967)

Brown, James W. , Levis , Richard B., and Hercheroad,
Fred F., A.V. Instruction Media and Methods ,
New York : McGraw Hill Book Company, 1969.

David, Harold S., Instructional Media Center , Indiana
University Press, 1972.

- Erickson, Carlton W.H. , Administering Instructional Media Programs , New York : The Macmillian Company, 1972
- Erickson, Carlton W.H. , and Curt, David H. , Fundamental of Teaching with Audio-Visual Technology. 2d ed. New York : The Mcmillian Company, 1972
- Gerlach, Vernon S., and Ely, Donald P. Teaching and Media : A Systematic Approach , New York : Englewood Cliff , Prentice-Hall, Inc. 1971
- Joyce, Bruce and Well, Marcha Models of Teaching New Jersey : Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, 1972
- Michaelis, John U. and Dumas, Lnoch The Student Teacher in the Elenentary School New Jersey : Englewood Cliff, Prentice-Hall, Inc. 1960
- Pophan , James W. The Teacher-Empiricist : A curriculum and Instruction Supplement , Tinnon-Brown, Inc., Book Publisher, 1965
- Richey, Robert W., Planning for Teaching : An Instruction to Education New York : McGraw Hill Book Company, 1958

Shores , Louis , Instructional Materials : An Introduction for Teachers New York : The Ronald Press Company , 1960

Stephenson , J.H. , and Evans, E.D. Development and Classroom Learning : An Introduction to Educational Psychology New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc. , 1973

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผนวก ก.

แบบทดสอบ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง สามกรุง ตอนอินแสงหมอก

คำแนะนำ

1. ให้ตอบคำถามต่อไปนี้โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด
จาก ก - จ แล้วนำคำตอบนั้นไปกากบาททับตัวอักษร
ในกระดาษคำตอบ
2. ห้ามขีดเขียนเครื่องหมายหรือข้อความใดๆลงในแบบ
ทดสอบชุดนี้

1. พระราชวรวงศ์เชอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ทรงเป็นโอรสของใคร
  - ก. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
  - ข. พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว
  - ค. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
  - ง. กรมพระราชวังบวรสถานมงคล
  - จ. กรมพระราชวังบวรวิไชยชาญ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 2 - 3

" ปราภฏในพระประวัติที่ทรงเขียนเองว่า ไก่ทรงแค้นโคลงบทแรกเป็นใจความ
บรรยายภาพเสือกักกัน ทั้งๆที่ในขณะนั้นยังไม่ทรงทราบว่าโคลงต้องมีเอกโท "

2. เหตุที่ทรงแค้นโคลงบทแรกนี้ไ้ไ้เนื่องมาแต่ข้อใดเป็นสำคัญ
  - ก. เพราะใจชอบอยู่แล้ว
  - ข. เพราะชอบเขียนหนังสือ

- ค. เพราะอยากแคงอวกน
- ง. เพราะอ่านหนังสือมาก
- จ. เพราะอยากเขียนแข่งกับผู้อื่น
3. ดูจากเนื้อความข้างต้นจะเห็นว่า การแคงโลกงไค้มีสาเหตุมาจากอะไร
- ก. มีคนสอนให้แคง
- ข. มีใจรักดี
- ค. มีแรงจูงใจ
- ง. มีความตั้งใจจริง
- จ. มีความรู้ดี
4. เรื่องสามกรุง ตอนอินแสงหมอกนี้ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยใด
- ก. กรุงศรีอยุธยาตอนต้น
- ข. กรุงศรีอยุธยาตอนปลาย
- ค. กรุงธนบุรี
- ง. กรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น
- จ. กรุงรัตนโกสินทร์ตอนปลาย
5. ตอนอินแสงหมอกนี้ผู้แคงไค้เก๊าไครงเรื่องมาจากที่ใด
- ก. จากพงศาวดาร
- ข. จากประวัติศาสตร์
- ค. จากคำบอกเล่าของอินแสงหมอก
- ง. จากการเล่าสืบต่อกันมา
- จ. จากจดหมายเหตุความทรงจำ

6 เรื่องสามกรุงฉบับเต็ม จมลงในสมัยใด

- ก. สมัยสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง
- ข. สมัยสงครามโลกครั้งที่สอง
- ค. สมัยรัชกาลที่ห้า
- ง. สมัยรัชกาลที่หก
- จ. สมัยรัชกาลที่เจ็ด

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 7 - 8

ราชภัคค์ณลัคนวันเวียน . . . . . เวนเปลี่ยน
สองภิกษุเพื่อนเข้า . . . . . รับพร้อมวันกัน

7 "ราชภัคค์" หมายถึงอะไร

- ก. อาหารสำหรับพระเจ้าแผ่นดิน
- ข. อาหารสำหรับพระชั้นราชาคณะ
- ค. อาหารสำหรับพระเจ้าแผ่นดินเมื่อทรงผนวช
- ง. อาหารที่เป็นของพระภิกษุโดยเฉพาะ
- จ. อาหารที่พระเจ้าแผ่นดินถวายแก่พระภิกษุ

8 "ณลัคนวันเวียน เวนเปลี่ยน" หมายถึงอะไร

- ก. เป็นเวรเข้ารับอาหารบิณฑบาต
- ข. สดับวันกันเข้ารับบิณฑบาตในวัง
- ค. ณลัคนเข้าเวร
- ง. ณลัคนจำวัด
- จ. ณลัคนออกบิณฑบาตคนละวัน

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 9 - 10

พิภกักร์ทลางหยักย้าย

อ่านทาดังอ่านป้าย

แผนนี้แล้วแผน

โน้นนา

9 ใคร เป็นผู้ทำกักรียากังกลาวข้างตน

ก. ชินแส

ข. ภิกษุสิน

ค. ภิกษุกว้าง

ง. จาโชน

จ. ชาวเมืองที่มาตักบาตร

10 "แผนนี้แล้วแผน โน้นนา" หมายถึงอะไร

ก. ชินแส

ข. ภิกษุสิน

ค. ภิกษุกว้าง

ง. แผนป้ายสองอัน

จ. ภิกษุสินและภิกษุกว้าง

11 " รื่นแกแก็งซ้า หัวเราะคุดเภาะย้า

ยัวเฝ้าเภาใจ

จริงแฮ "

"เภาใจ" หมายถึงอะไร

ก. ตีใจ

ข. ตกใจ

ค. ทำให้อยากรู้

ง. ประหลาดใจ

จ. สงสัย

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 12 - 13

	โกรเลาเนาฉกบถเศอย	ตำรา
	โกรเลาเนาป้อฎา	โยคย้าย
	โกรเลาเนาเสารากา	เป็นเครื่อง ชั้นนอ
	โกรเลาเนาโกรร้าย	โกรรัฐหรือ
- 12 ข้อความนี้โกร เป็นอยู่ยุค
- ก. ภูมิภาคสิน
ข. ภูมิภาควง
ค. จีนแป
ง. จีนแก่
จ. ทั้งข้อ ก. และ ข.
- 13 เครื่องชั้น หมายถึงอะไร
- ก. เรื่องราว
ข. โศกชะตา
ค. ตำรา
ง. นำหัวเราะ
จ. ชั้นใส่ข้าว

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 14 - 18

ทางวัดคางบ้านคาง	สำนักนี้ กั้นนอ
แควาเคยรู้จัก	มักคุ้น
บิตตบาศร์ปราศอุปลัก	เกินรวม รัถย์แฮ
ควจคั้ง เกลอเสมอหุ้น	รับข้าว เขาถวาย

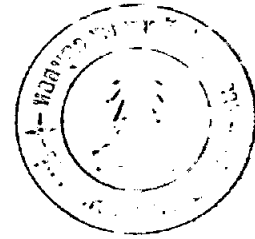
14. คำว่า "มัก" ในบาทที่สอง วรรคที่สี่ ใช้ถูกต้องตามลักษณะบังคับของโคลงสี่สุภาพ หรือผิดอย่างไร
- ผิดลักษณะบังคับ
  - ผิดลักษณะสัมผัส
  - ใช้ผิด เพราะต้องใช้ "ไม้เอก" ในตำแหน่งนั้น
  - ใช้ถูก เพราะต้องการให้สัมผัสกับคำว่า "รู้จัก"
  - ใช้ถูก เพราะใช้คำตายแทนเสียงเอกได้
15. ท่านคิดว่าโคลงสี่สุภาพบทหนึ่งๆควรมีคำอย่างน้อยกี่คำ (ไม่นับคำสร้อย)
- ยี่สิบ เก้าคำ
  - สามสิบ คำ
  - สามสิบ เจ็ดคำ
  - สามสิบสองคำ
  - สามสิบสามคำ
16. คำประพันธ์ข้างต้นมีที่เขียนตัวสะกดผิดจากปัจจุบันกี่คำ (ไม่นับคำ "ทวจ" ซึ่งแปลงมาจาก "ทจ")
- หนึ่งคำ
  - สองคำ
  - สามคำ
  - สี่คำ
  - ห้าคำ
17. คำสร้อย เว้น "กันนอ , รัถย์เฮ" เป็นลักษณะบังคับว่าจำเป็นต้องมีในคำประพันธ์หรือไม่
- ไม่จำเป็น

ข. จำเป็น

ค. ถ้าไม่มีจะฝึกกันแต่บังคับ

ง. ถ้าไม่มีจะทำให้ค้ำน้อยไป

จ. ถ้าไม่มีจะทำให้สัมผัสไม้โพเราะ

18 จากการอ่านคำประพันธ์ข้างต้นนี้พอสรุปได้ว่า

ก. พระทั้งสองอยู่กษัตริย์แต่เคยรู้จักกันมาก่อน

ข. พระทั้งสองเคยอยู่วัดเดียวกันมาก่อน

ค. พระทั้งสองไม่เคยรู้จักกันมาก่อน เฝ้ารู้จักกันวันที่พบขึ้นแสด

ง. พระทั้งสองเคยเป็นเพื่อนเก่าสนิทสนมกันมาก่อนมวช

จ. พระทั้งสองเคยทำงานร่วมกันมาก่อน

คำประพันธ์ต่อไปนี้เป็นเรื่องไม่ถูกต้องตามลักษณะบังคับ ท่านลองเรียงคู่ใหม่แล้ว

ตอบคำถามข้อ 19 และ 20

แถวถนนชนมู้ง เมื่อมา เมืองสาวสพราวชาว เมืองมากหน้า เวียงฉายสายชำเลื่องแล

พบภิกขุหนุ่มกลุ่มดากดักกริ่งกริ่งกมล

19 คำประพันธ์ข้างต้นเป็นคำประพันธ์ชนิดใด

ก. โคลงสองสุภาพ

ข. โคลงสามสุภาพ

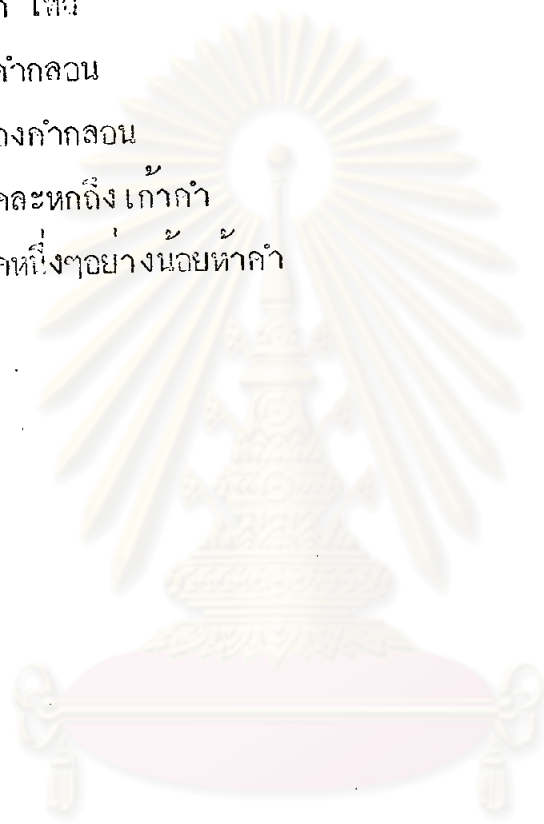
ค. โคลงสี่สุภาพ

ง. กลอนสุภาพ

จ. ร่ายยาว

- 20 กำประันรข้างคั้นมีลักษณะบั้งกับที่สำคัญอย่างไร
- ก. มีเอกเจ็ก โทษี่
  - ข. มีบทะเลสีกำกลอน
  - ค. มีบทะเลตองกำกลอน
  - ง. มีกำวรรคละทถึง เก้ากำ
  - จ. มีกำวรรคหนึ่งๆอย่างน้อยห้ากำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ผลของแบบสอบวิชาภาษาไทยเรื่อง สามกรุง ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและวัดความจำของเนื้อหาภายหลังการเรียนเสร็จสิ้นไปหนึ่งสัปดาห์
(จำนวนตัวอย่างประชากร 100 คน เลือกเป็นกลุ่มสูง 30 คน กลุ่มต่ำ 30 คน)

ข้อที่ / กลุ่ม	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
p	.50	.33	.41	.78	.76	.71	.78	.40	.51	.61	.41	.81	.60	.61	.70	.60	.55	.46	.40	.30
r	.66	.46	.30	.43	.33	.50	.36	.20	.70	.70	.50	.23	.40	.75	.40	.53	.43	.66	.40	.33

ข้อสอบมีระดับความยากตั้งแต่ง่าย (.81) จนถึงยาก (.30) ข้อสอบมีอำนาจจำแนกปานกลาง ยกเว้น ข้อ 8 , 12 มีอำนาจจำแนกต่ำ

การหาสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงของแบบสอบวิชาภาษาไทย เรื่อง สามกรุง ซึ่งเป็นแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและวัดความจำของเนื้อหากายหลังการเรียน เสร็จสิ้นไปหนึ่งสัปดาห์ ซึ่งทดสอบกับตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อสอบ จำนวน 100 คน โดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน 21 (Kuder Richardson 21) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$r_{KR_{21}} = 1 - \frac{M(K - M)}{KS^2}$$

$$r_{KR_{21}} = \text{สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง}$$

$$K = \text{จำนวนข้อ}$$

$$M = \text{มัชฌิมเลขคณิต}$$

$$S = \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$r_{KR_{21}} = 1 - \frac{11.34 (20 - 11.34)}{20 \times 17.63}$$

$$= 1 - \frac{11.34 \times 8.66}{352.60}$$

$$= 1 - \frac{98.20}{352.60}$$

$$= 1 - 0.27$$

$$= 0.730$$

แสดงการทดสอบความมีนัยสำคัญของคะแนนเฉลี่ย
การทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างของมัธยฐานเลขคณิตที่ได้จากการทดสอบ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สามกรง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$\bar{d} = \frac{\sum d}{N}$$

$$\bar{d} = \text{มัธยฐานเลขคณิตของผลต่างของนักศึกษาแต่ละคู่}$$

$$\sum d = \text{ผลรวมคะแนนของผลต่างของนักศึกษาในแต่ละคู่}$$

$$N = \text{จำนวนคู่}$$

$$\sum d = 65 \quad \sum d^2 = 585 \quad N = 30$$

$$\bar{d} = \frac{65}{30} = 2.166$$

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่าง

$$S.D.d = \sqrt{\frac{\sum d^2}{N} - \left(\frac{\sum d}{N}\right)^2}$$

$$= \sqrt{\frac{585}{30} - (2.166)^2}$$

$$= \sqrt{19.5 - 4.69}$$

$$= \sqrt{14.81}$$

$$= 3.84$$

หาความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างระหว่างมัธยิมเลขคณิต

$$s_{\bar{d}} = \frac{s \cdot Dd}{\sqrt{N-1}}$$

$$= \frac{3.84}{5.39}$$

$$= 0.712$$

$$t = \frac{\bar{d}}{s_{\bar{d}}}$$

$$= \frac{2.166}{0.713}$$

$$= 3.04$$

มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทดสอบความมีนัยสำคัญของผลต่างของมัธยิม เลขคณิตที่ได้จากการทดสอบความจำของเนื้อหาในเรื่อง ส่วนกรง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นการทดสอบภายหลังการ เรียนเสร็จสิ้นไปหนึ่งสัปดาห์ โดยใช้ข้อสอบชุดเดิม

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$\bar{d} = \frac{\sum d}{N}$$

$\bar{d}$ = มัธยิม เลขคณิตของผลต่างของนักศึกษาแต่ละคู่

$\sum d$ = ผลรวมคะแนนของผลต่างของนักศึกษาในแต่ละคู่

N = จำนวนคู่

$$\sum d = 54 \quad \sum d^2 = 440 \quad N = 30$$

$$\bar{d} = \frac{54}{30} = 1.80$$

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่าง

$$S.D.d = \sqrt{\frac{\sum d^2}{N} - \left(\frac{\sum d}{N}\right)^2}$$

$$= \sqrt{\frac{440}{30} - (1.80)^2}$$

$$= \sqrt{14.66 - 3.24}$$

$$= \sqrt{11.42}$$

$$= 3.37$$

หาความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างระหว่างมัธยิมเลขคณิต

$$\begin{aligned} s_d &= \frac{S \cdot Dd}{\sqrt{N-1}} \\ &= \frac{3.37}{5.39} \\ &= 0.625 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} t &= \frac{\bar{d}}{s_d} \\ &= \frac{1.80}{0.625} \\ &= 2.88 \end{aligned}$$

มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างของมัธยิมเลขคณิตที่ได้จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและการทดสอบวัดความจำในเนื้อหาหลังการ เรียนหนึ่งสัปดาห์ของกลุ่มทดลอง

$$\begin{aligned}
 H_0 : \mu_1 &= \mu_2 \\
 \bar{d} &= \frac{\sum d}{N} \\
 \bar{d} &= \text{มัธยิมเลขคณิตของผลต่างของนักศึกษาแต่ละคู่} \\
 \frac{\sum d}{N} &= \text{ผลรวมคะแนนของผลต่างของนักศึกษาในแต่ละคู่} \\
 N &= \text{จำนวนคู่} \\
 \sum d &= 19 \quad \sum d^2 = 69 \quad N = 30 \\
 \bar{d} &= \frac{19}{30} = 0.633
 \end{aligned}$$

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่าง

$$\begin{aligned}
 S.D.d &= \sqrt{\frac{\sum d^2}{N} - \left(\frac{\sum d}{N}\right)^2} \\
 &= \sqrt{\frac{69}{30} - (0.633)^2} \\
 &= \sqrt{2.30 - 0.400} \\
 &= \sqrt{1.90} \\
 &= 1.378
 \end{aligned}$$

หาความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างระหว่างมัธยฐานเลขคณิต

$$\begin{aligned} s_{\bar{d}} &= \frac{S \cdot Dd}{\sqrt{N-1}} \\ &= \frac{1.378}{5.39} \\ &= 0.255 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} t &= \frac{\bar{d}}{s_{\bar{d}}} \\ &= \frac{0.633}{0.255} \\ &= 2.48 \end{aligned}$$

มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างของมัธยิมเลขคณิตที่ได้จากการ
ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและการทดสอบวัดความจำในเนื้อหาด้งการ เรียนหนึ่ง
สัปดาห์ ของกลุ่มควบคุม

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$\bar{d} = \frac{\sum d}{N}$$

$$\bar{d} = \text{มัธยิมเลขคณิตของผลต่างของนักศึกษาแต่ละคู่}$$

$$\sum d = \text{ผลรวมคะแนนของผลต่างของนักศึกษาในแต่ละคู่}$$

$$N = \text{จำนวนคู่}$$

$$\sum d = 19 \quad \sum d^2 = 61 \quad N = 30$$

$$\bar{d} = \frac{19}{30} = 0.633$$

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่าง

$$S.D.d = \sqrt{\frac{\sum d^2}{N} - \frac{d^2}{N}}$$

$$= \sqrt{\frac{61}{30} - (0.633)^2}$$

$$= \sqrt{2.033 - 0.400}$$

$$= \sqrt{1.633}$$

$$= 1.277$$

หาความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างระหว่างมัธยัมเลขกิติค

$$\begin{aligned} s_{\bar{d}} &= \frac{S \cdot Dd}{\sqrt{N-1}} \\ &= \frac{1.277}{5.39} \\ &= 0.236 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} t &= \frac{\bar{d}}{s_{\bar{d}}} \\ &= \frac{0.633}{0.236} \\ &= 2.68 \end{aligned}$$

มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนก .ช.

บันทึกการสอน

การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน

วิชา	วรรณคดีไทย พระนิพนธ์ของ น.ม.ส. เรื่องสามกรุง (ตอนขึ้นแสหมอญ)
ชั้น	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาปีที่ 1
วัน	10 กุมภาพันธ์ 2519
เวลา	10.00 – 12.00 น.
สถานที่	ห้องลายสือไท วิทยาลัยครูเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
เนื้อหาวิชา	จากหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของกระทรวง ศึกษาธิการ หน้า 404 – 419

- 1 ประวัติผู้นิพนธ์เรื่อง สามกรุง
- 2 เนื้อเรื่องย่อสามกรุง
- 3 คำประพันธ์เรื่อง สามกรุง ตอนขึ้นแสหมอญและศัพท์ในเรื่อง
- 4 ลักษณะคำประพันธ์ที่ปรากฏในเรื่องสามกรุงตอนขึ้นแสหมอญ
- 5 การอ่านออกเสียงและการอ่านทำนองเสนาะ

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 1 ให้นักศึกษาสามารถเล่าพระประวัติของผู้นิพนธ์เรื่องสามกรุงได้
- 2 ให้นักศึกษาสามารถเล่าลำดับ เหตุการณ์สำคัญในเรื่องแต่ละตอนได้
- 3 ให้นักศึกษาสามารถตอบคำถามจากการอ่านคำประพันธ์ในเรื่อง
- 4 ให้นักศึกษาบอกความหมายของศัพท์และคู่คำในก้านต่างๆ
- 5 ให้สามารถบอกรูปแบบคำประพันธ์ที่ปรากฏในเรื่องได้

6. ให้นักศึกษาสามารถวิจารณ์การไหลยกว่าจำนวนอาหารในเรื่องนี้
7. ให้นักศึกษาสามารถอ่านออกเสียงและอ่านทำนองเสนาะได้

การจัดกลุ่มกิจกรรม

ศูนย์ เนื้อเรื่อง	สื่อการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้	ผลที่อาจวัดได้หลังการเรียนรู้
1 พระประวัติ พระราช- วรวงศ์เชอ กรมหมื่นพิท ษาลงกรณ	1 เอกสารย่อ พระประวัติ ของผู้ให้พร เรื่องสามกรุง กิจกรรมหมื่น พิทษาลงกรณ (น.ม.ส.) และบทนำเรื่อง 2 บัตรคำสัง 3 คำถาม	1 อ่านพระประวัติ น.ม.ส. จาก เอกสารประกอบ การเรียนรู้ 2 อภิปราย 3 ตอบคำถาม	1 เล่าพระประวัติ น.ม.ส. ได้ 2 สรุปผลการอภิปราย 3 ตอบคำถามในกระดาษ คำตอบ

หมายเลข เนื้อเรื่อง	สื่อการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้	ผลที่อาจวัดได้หลังการเรียนรู้
2 เนื้อเรื่องย่อเรื่องสามกรุง	1 เทปเล่าเรื่องเกี่ยวกับเนื้อเรื่องย่อสามกรุง 2 บัตรคำสั่ง 3 คำถาม	1 ฟังเรื่องย่อสามกรุง 2 อภิปราย 3 ตอบคำถาม	1 เล่าเรื่องย่อสามกรุงได้ 2 สรุปผลการอภิปราย 3 ตอบคำถามในกระดาษคำตอบ
3 เรื่องสามกรุงตอนชินแสหมอกุ	1 เอกสารเกี่ยวกับเนื้อเรื่องสามกรุงตอนชินแสหมอกุพร้อมทั้งคำอธิบายศัพท์ 2 บัตรคำสั่ง 3 คำถาม	1 อ่านเนื้อเรื่องสามกรุงตอนชินแสหมอกุ 2 อภิปราย 3 ตอบคำถาม	1 เล่าเรื่องสามกรุงตอนชินแสหมอกุได้ 2 บอกความหมายของศัพท์ในเรื่องได้ 3 สรุปผลการอภิปราย 4 ตอบคำถาม
4 หลักการแต่งคำประพันธ์บางชนิด คำประพันธ์สำหรับฝึกอ่านทำนองเสนาะ	1 เครื่องฉายภาพโปร่งแสงแสดงคำประพันธ์สี่ชนิด คือ ราชสุภาพ โคลงสี่สุภาพ	1 ศึกษาแผนผังคำประพันธ์ 2 ศึกษาลักษณะการแต่งคำประพันธ์จากเอกสาร	1 เรียบเรียงคำประพันธ์ให้ถูกต้องตามลักษณะบังคับได้ 2 ทำแผนผังจากเนื้อความที่อ่านได้

ศูนย์ เนื้อเรื่อง	สื่อการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้	ผลที่อาจวัดได้หลังการเรียนรู้
	โคลงสอง สุภาพและ กลอนสุภาพ 2 เอกสารอธิบาย หลักการแต่ง คำประพันธ์ ประกอบการดู เครื่องฉาย ภาพโปรยแสง 3 เอกสารที่มี เนื้อความ ตามแบบ 3 บัตรคำสั่ง 4 คำถาม	3 ฟังเพลงการอ่าน ทำนองเสนาะ 4 ศึกษาคำแปล 5 อภิปราย 6 ตอบคำถาม	3 สรุปผลการอภิปราย 4 อ่านทำนองเสนาะได้ 5 ตอบคำถาม
ศูนย์สำรอง	1 เอกสารพระ ราชประวัติ พระเจ้ากรุง ธนบุรี 2 เอกสารพระ ราชประวัติ	1 อ่านเอกสาร ต่างๆ 2 ดูภาพสไลด์ 3 ศึกษาหนังสือ อ่านประกอบ ที่เกี่ยวกับ เรื่อง	

ศูนย์ เนื้อเรื่อง	สื่อการสอน	กิจกรรมการ เรียน	ผลที่อาจวัดได้หลังการ เรียน
	<p>พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก</p> <p>3 เอกสารคำอธิบายประกอบเครื่องฉายสไลด์</p> <p>4 ภาพสไลด์</p> <p>5 หนังสือประกอบการเรียนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสามกรุง</p>		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คู่มือครู

- 1 ครูเตรียมอุปกรณ์ต่างๆที่ต้องใช้ให้ครบถ้วน เตรียมหนังสือต่างๆไว้ที่ศูนย์สำรวจ
- 2 จัดโต๊ะเป็น 5 ศูนย์ ดังนี้

ศูนย์ที่ 1

ศูนย์ที่ 2

ศูนย์สำรวจ

ศูนย์ที่ 4

ศูนย์ที่ 3

- 3 จัดชุดการสอนไว้ตามหน่วยต่างๆ ดังนี้ (แต่ละหน่วยมีกระดาษคำตอบ 12 ชุด)

ศูนย์ที่ 1 พระประวัติพระราชวรรังสี เสด็จกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์

ศูนย์ที่ 2 เนื้อเรื่องย่อ เรื่อง สามกรุง

ศูนย์ที่ 3 เรื่องสามกรุง ตอนอินแสหมอกุ

ศูนย์ที่ 4 หลักการแต่งคำประพันธ์บางชนิด

คำประพันธ์สำหรับฝึกอ่านทำนองเสนาะ

ศูนย์สำรวจ ประกอบด้วยสไลด์และหนังสือต่างๆ

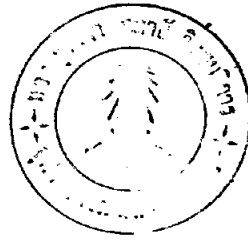
- 4 ครูจัดชั้นเรียนดังนี้คือ

(1) แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆกัน

(2) ให้นักเรียนเข้าประจำศูนย์ที่จัดไว้

(3) จะมีหน่วยสำรวจอีกหนึ่งหน่วย สำหรับให้นักเรียนที่ทำกิจกรรมบางหน่วย เสร็จเร็วกว่าผู้อื่นได้เข้าศึกษา เพื่อเพิ่มกิจกรรม

- 5 ครูศึกษาเนื้อหาที่ต้องสอนให้ละเอียดและศึกษาชุดการสอนอย่างรอบคอบ

- 6 ก่อนสอน ครู เตรียมชุดการสอนไว้บนโต๊ะประจำศูนย์ให้เรียบร้อย โดยให้นักเรียน
ได้รับกระดาษคำตอบและ เอกสารอ่านประกอบสำหรับตนเองหนึ่งชุด (นอกนั้นเป็น
สื่อการสอนที่จะต้องใช้ร่วมกัน)
- 7 หลังจากนั้นครูชี้แจงนักเรียนดังนี้
  - (1) ให้นักเรียนในแต่ละศูนย์ เลือกประธานกลุ่มหนึ่งคน
  - (2) ในทุกๆศูนย์จะมีชุดการสอนศูนย์ละหนึ่งชุด ในแต่ละชุดจะมีเอกสารให้
นักเรียนได้ศึกษา โดยจะเย็บเล่มรวมกันไว้เป็นเล่มๆ
  - (3) ให้ประธานแจกเอกสารให้เพื่อเป็นกลุ่มของตนคนละหนึ่งแผ่น
  - (4) ให้ทุกคนอ่านและศึกษาบัตรคำสั่งซึ่งเป็นแผ่นแรกของ เอกสาร เล่มนั้นๆจน
เข้าใจ แล้วลงมือทำกิจกรรมตามคำสั่งนั้น
  - (5) เมื่อทำกิจกรรมแต่ละศูนย์แล้ว ทุกคนจะต้องตอบคำถามโดยเขียนลงใน
กระดาษคำตอบที่ครูจัดไว้ให้
  - (6) ครูจะให้นักเรียนทำงานในแต่ละหน่วยเพียง 20 นาที เมื่อหมดเวลา
ครูให้สัญญาณเปลี่ยนศูนย์ ให้นักเรียนทุกคนช่วยกันเก็บรวบรวมเอกสาร
และอุปกรณ์ทุกอย่างให้เรียบร้อยเหมือนเดิมเพื่อให้กลุ่มอื่นเข้ามาใช้ได้ทันที
ถ้ามีอะไรชำรุดให้แจ้งให้ครูทราบ
  - (7) เมื่อออกจากศูนย์ กิจกรรม นักเรียนจะต้องจัดเก้าอี้ให้เรียบร้อยและเปลี่ยน
ศูนย์ด้วยความเป็นระเบียบ โดยนำกระดาษคำตอบไปก๊วยทุกครั้งเพื่อ
รวบรวมส่งครู เมื่อเสร็จสิ้นการ เรียน
  - (8) นักเรียนต้องเรียนด้วยความตั้งใจ เอาใจใส่อย่างยิ่ง ไม่รบกวนศูนย์อื่น
และเร่งทำให้เสร็จทันเวลา นักเรียนอาจจะปรึกษาหารือกันเองภายใน
กลุ่มขณะที่อ่านเอกสารไม่เข้าใจหรือตอบคำถามไม่ได้ ให้ปรึกษากันเบาๆ

- (9) ให้นักเรียนลงมือทำงานได้
8. ทันทีที่นักเรียนลงมือทำงาน ครูไม่ควรพูดเสียงดัง หากมีอะไรที่จะพูดกับกลุ่มหรือรายบุคคล ครูจะต้องไม่พูดให้รบกวนนักเรียนกลุ่มอื่นๆ
  9. ในขณะที่นักเรียนประกอบกิจกรรม ครูต้องเดินดูการทำงานของนักเรียนอย่างใกล้ชิด หากนักเรียนคนใดมีปัญหาครูควรเข้าไปให้ความช่วยเหลือแนะนำวิธีแก้ไขปัญหานั้นๆ
  10. เมื่อหมดเวลา 20 นาทีของแต่ละศูนย์ ครูต้องให้นักเรียนเปลี่ยนศูนย์ทันที สำหรับนักเรียนที่ทำงานช้ากว่าเพื่อนในกลุ่มครูจะต้องเตรียมศูนย์กิจกรรม (1 = 2 - 3 - 4) ไว้ให้ต่างหาก
  11. ถ้านักเรียนคนใดในกลุ่มทำงานเร็วเกินไป (เสร็จก่อนเพื่อน) ให้ครูบอกให้นักเรียนออกมาตั้งศูนย์สำรองรายบุคคล
  12. การเปลี่ยนศูนย์จะกระทำได้เมื่อหมดเวลาหรือนักเรียนประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว คือ จากศูนย์ที่ 1 ไปศูนย์ที่ 2 จากศูนย์ที่ 2 ไปศูนย์ที่ 3 จากศูนย์ที่ 3 ไปศูนย์ที่ 4 และจากศูนย์ที่ 4 ไปศูนย์ที่ 1 ตามลำดับ
  13. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมครบทั้ง 4 ศูนย์แล้วให้นักเรียนทำกิจกรรมขั้นสรุปตามคำสั่ง
  14. เมื่อทำกิจกรรมทุกอย่างเสร็จสิ้นแล้วให้นักเรียนทำข้อสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ศูนย์ที่ 1

พระประวัติ พระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ

บัตรคำสั่ง 1

- 1 ให้อ่านเอกสารฉบับที่ 1 เกี่ยวกับประวัติ น.ม.ส. และ บทนำเรื่อง
- 2 ให้ออกคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง โดยทำลงในกระดาษคำตอบของศูนย์ที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารฉบับที่ 1

พระประวัติ

พระราชวรรังษีเชอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์

พระราชวรรังษีเชอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ทรงเป็นโอรสองค์ที่ 22 ในกรมพระราชวังบวรวิไชยชาญ ประสูติแก่เจ้าจอมมารดาเลี่ยม (เล็ก) แห่งตระกูล "สโรบล" เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2419 กรมพระราชวังบวรวิไชยชาญทรงเป็นพระโอรสพระองค์ใหญ่ในพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงเป็นพระอนุชาแห่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์มีพระนามเดิมว่า พระองค์เจ้ารัชนี้แจ่มจรัส (ต้นสกุล รัชนี้) เมื่อยังทรงพระเยาว์ กุดจอมมารดาเลี่ยมได้ส่งหนังสือไทยขึ้นต้นจนทรงอ่านออกเขียนได้ตั้งแต่พระชันษา 5 ขวบ ยิ่งกว่านั้นยังทรงสามารถอ่านหนังสือวรรณคดี เช่น สามก๊ก อิเหนา รามเกียรติ์และโคลงกลอนต่างๆ ได้อีกด้วย ปรากฏในพระประวัติที่ทรงเขียนเองว่า ได้ทรงแต่งโคลงบทแรกเป็นใจความบรรยายภาพเสียดักกัณฑ์ต่างๆ ในขณะนั้นยังไม่ทรงทราบว่าโคลงต้องมีเอกโท นับว่าได้ทรงแสดง "แวทวิ" ตั้งแต่นั้นมา

เมื่อพระชนมายุได้ 10 ปี พระองค์เจ้ารัชนี้แจ่มจรัสได้เสด็จเข้าเป็นนักเรียนประจำในโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบซึ่งเป็นสถานศึกษาของเจ้านายและบุตรหลานข้าราชการในสมัยนั้น ได้ทรงเริ่มเรียนภาษาอังกฤษเป็นพิเศษไปพร้อมกับหนังสือไทยด้วย เมื่อทรงสอบไล่ได้ประโยคสองจากโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบแล้วก็ได้ทรงศึกษาภาษาอังกฤษเพิ่มเติมจากครูชาวอังกฤษจนพระชนมายุได้ 16 ปีเศษ จึงทรงเข้ารับราชการในกระทรวงธรรมการ

ต่อมา กว๋เหตุที่พระองค์ทรงสนพระทัยศึกษาภาษาอังกฤษอยู่เสมอและทรงคบหาสมาคมกับชาวอังกฤษจนคุ้นเคยสนิทสนม เป็นโอกาสให้พระองค์ได้รู้จักชาวอังกฤษผู้หนึ่ง

วันหนึ่งในที่เฝ้า	ภูบาล
มีราชวโรงการ	แกชา
ในเรื่องถูกย้ายงาน	บอญบอย
ศรีสวามน้ำหน้า	ที่ใส่ไก่อี้

ในพ.ศ. 2456 ซึ่งเป็นรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวไค้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้เจดิมพระยศพระองค์เจ้ารัชนีแจ่มจรัสเป็นเจ้าชายคางกรม มีพระนามว่า พระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ ในหนังสือสยามรัฐพิธีฉัตร สวณลูบวิณี พระพุทธศักราช 2468 มีคำจารึกพระเกียรติคุณของพระองค์ท่านว่าดังนี้

“ พระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณทรงสามารถในทางปกครอง เลิศในทางเศรษฐกิจ ชำนาญทางภาษา เกษเด็จตรวจการสหกรณ์ในอินเเคียและพม่า ทรงเป็นกวีเอกผู้เชี่ยวชาญทางกวีศาสตร์ อักษรศาสตร์ เวลานั้นทรงเป็นอุปนายกราช — บัณฑิตยสถาน

ในทางภาษาและวรรณคดี กรมหมื่นพิทยาลงกรณควรแก่การถวายความยกย่อง ว่าเป็นกวีเอกโดยแท้ พระนามแฝงของพระองค์เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในวงการหนังสือ ว่า น.ม.ส. นามปากกาเเคียมาจากอักษรท้ายในพระนามเดิม กือ น (จากรัชนี) ม (จากแจ่ม) ส (จากจรัส) ทรงใช้นามปากกา น.ม.ส. ไม่ว่าจะเป้นบทนิพนธ์ ร้อยแก้วหรือกาพย์กลอน พระนิพนธ์ของพระองค์มีคุณลักษณะพิเศษที่แสดงอัจฉริยภาพในทางความคิดริเริ่มไม่ซ้ำแบบใครทั้งศิลปะในการประพันธ์และสำนวนโวหารของพระองค์ ร้อยแก้วที่เป็นสำนวนของ น.ม.ส. เป็นร้อยแก้วที่กะทัดรัด สดเสถียร มีชีวิตชีวาและแทรกอารมณ์ขันไว้เสมอ

เมื่อเสด็จกลับจากประเทศอังกฤษใหม่ๆ พระองค์ไค้ทรงเริ่มใช้ความรู้ทางอักษรศาสตร์ทำหนังสือรายเเคียนชื่อ “ดึกวิทยา” ร่วมกับพระสหาย เช่น กฤษ เทพ (เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี) เป็นต้น และในเเคียไปหลายแห่งพระชนมร์ชีพของพระองค์ก็มีไค้ทรงทวคถึงงานหนังสือ แ่ก่ดัดทรงทำให้เป็นล่ำเป็นสันขึ้นอีก โดยทรงเปิดโรงพิมพ์และกิจการพิมพ์ส่วน

พระองค์ขึ้นที่วังถนนประมวญ ในตอนแรกโรงพิมพ์ได้ออกหนังสือ "ประมวญมารค" ราย
เดือน ต่อมาก็ออก "ประมวญสาร" รายสัปดาห์ และ "ประมวญวัน" รายวันออกมาอีก
ตามลำดับ

พระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาดงกรกตปรกติทรงเป็นผู้ได้ศึกษา ทรงอ่าน
เขียนและแต่งวิชาวอยู่รู้อยู่ จึงนับว่าพระองค์ท่านเป็นพหูสูตและเป็นอัจฉริยมุคกอลอัน
หาได้ยากยิ่ง พระองค์สิ้นพระชนม์เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2488 พระชนมายุ
ได้ 68 ปีเศษ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทนำเรื่อง

วรรณคดีเรื่อง สามกฐ เป็นพระนิพนธ์ในพระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ ทรงแต่งโดยอาศัยเนื้อเรื่องในพงศาวดารเป็นหลัก เรื่อง สามกฐ นี้ทรงนิพนธ์ในเวลาทีประชวรพระเนตร เป็นข้อกระจก นับว่าได้ทรงใช้พระอุตสาหวิริยะเป็นอย่างยิ่ง ทรงนิพนธ์จบเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2487 และพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2495

สามกฐมิได้จำกัดอยู่ในจำพวกลิลิต แม้จะมีโคลงและร่ายรวมอยู่ด้วยเป็นส่วนมาก แต่มีคำประพันธ์นี้คือปนอยู่ด้วย เช่น กลอนเจ็ด กลอนแปด กลอนเสภา กาพย์เห่เรือ กาพย์ฉิ่ง สยามอินทรีเขี้ยวฉันท และ มาลีনীฉันท ความมุ่งหมาย

ทรงตั้งพระทัยจะให้หนังสือสามกฐเป็นที่รวบรวมแบบฉบับแห่ง "กวีวิจาณะไทย" "กวีวิจาณะ" ในที่นี้พระองค์ทรงหมายถึงคำรวมสำหรับเรียกคำประพันธ์ชนิดต่างๆ พระองค์มิได้มีจุดประสงค์ที่จะเรียบเรียงพงศาวดารแต่อาศัยพงศาวดารเป็นเนื้อเรื่อง เพื่อทรงให้เพลิดเพลินในอารมณ์และให้ผู้อ่านได้รับความรู้ความเพลิดเพลินอีกด้วย ดังนั้น แทนที่พระองค์จะทรงแต่งเป็นร้อยแก้วแบบพงศาวดารทั่วไป ก็ทรงนิพนธ์เป็นร้อยกรองเสีย เพื่อให้มีความไพเราะ สดะสลวย เกิดจินตนาการ มีบทชมและตำนานนิทานต่างๆแทรกเข้ามาบ้าง เป็นบางตอนเพื่อให้ผู้อ่านได้เปลี่ยนบรรยากาศบ้างแล้วจึงดำเนินเรื่องต่อไป ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่ชักจูงใจให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและพอใจที่จะติดตามเรื่องราวต่อไปอีก

นอกจากเนื้อเรื่องสามกฐโดยเฉพาะแล้ว ยังประกอบด้วยภาคผนวกอีกอีกด้วย ในภาคผนวกเป็นตัวอย่างร้อยแก้วอันดี เต็มไปด้วยสาระสำคัญอันมีคุณค่าทางวรรณคดี เมื่อผู้อ่านได้อ่านด้วยความพิถีพิถราแล้วก็จะสามารถเข้าถึงรสวรรณคดีได้ตามประสงค์ของผู้นิพนธ์

สาบกรุง เฉพาะตอนขึ้นแสดหมอก

เป็นตอนหนึ่งซึ่งอยู่ในภาคสอง กรุงธนบุรี เมื่อเริ่มสมัยกรุงธนบุรี พอพระองค์เริ่มบดโหว่ครูก็อระลึกลงถึงพระรัตนตรัยและทรงสรร เสริญพระเกียรติของพระเจ้ากรุงธนบุรีเสร็จแล้ว ก็เริ่มเรื่อง ขึ้นแสดหมอก ซึ่งย่อกลงมาถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยารัชสมัยของพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ

เนื้อเรื่องย่อ ตอนขึ้นแสดหมอก

ในแผ่นดินพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ พระองค์ทรงมีพระราชกรณียกิจถวายราชสักการแก่พระภิกษุเป็นประจํา วันหนึ่ง เมื่อภิกษุสินและภิกษุกว้างไปรับบิณฑบาตในวัง ได้พบกับขึ้นแสดหมอกซึ่งกล่าวกําพานนายภิกษุทั้งสองว่าต่อไปจะได้เป็นพระเจ้าแผ่นดิน พระภิกษุทั้งสองไม่เชื่อเพราะเห็นว่าเป็นสิ่งเหลือวิสัยที่จะเชื่อได้ เนื่องจากมีอายุเท่ากันไม่น่าจะเป็นกษัตริย์ได้ทั้งสองคน ถ้าเป็นได้จริงก็ต้องเป็นร่วมกัน แต่ถึงอย่างไร พระภิกษุทั้งสองก็ไม่เชื่อกําหมอก

เรื่องนี้ น.ม.ส. ทรงแถลงว่า เป็นเรื่องที่ผู้ใหญ่อ่านกันมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ผู้อ่านจะเชื่อหรือไม่ดีได้
ชนิดของกําประพันธ์

ตอนขึ้นแสดหมอก ประกอบด้วยกําประพันธ์หลายชนิด คือ ร่าย ร่ายยาว โคลงสอง โคลงสี่ กลอนแปด

กําประพันธ์ในตอนนี้เป็นกําประพันธ์ที่นิยมกันแพร่หลาย

ศูนย์ที่ 2

บัตรคำสั่ง 2

- 1 ฟัง เทป เล่า เรื่อง เกี่ยวกับ เนื้อ เรื่อง ยอดสามกรุง
- 2 ให้ตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบของศูนย์ที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์ที่ 3

บัตรคำสั่ง 3

1. ให้อ่านเอกสาร เกี่ยวกับ เนื้อเรื่องสามกรุงคอนชินเสหมอญู (ตอนที่ปรากฏในหนังสือแบบเรียนวรรณคดีไทยเล่ม 5)
2. วิธีอ่านนั้นให้อ่านเก็บใจความพร้อมทั้งตีความหมายไปถ้อย ถ้าอ่านเข้าใจแล้วก็ไม่ต้องเปิดคู่มือ แต่ถ้าม่าใจไม่ทราบความหมายก็เปิดคู่มือได้
3. ให้ตอบคำถาม โดยทำลงในกระดาษคำตอบของศูนย์ที่ 3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารฉบับที่ 1

สามกรุง ตอน ชินแสหมอก
ใบแผ่นดินขุนหลวงบรมโกษฐ์

โคลง 4

1	มิ่งมฤฎกษุฒ เยศเจ้า เคชกรระเคื่อง เรืองฤทธิ์ บัลลังก์ราชวังสฤษดิ์ ชาวอยุธยาสุกกิด้า	จตุทิศ เลื่องหล้า ศราวูร์กับ ศึกไกลไปมี ฯ
2	สำคัญศลณณริทธรอง สมณะพราหมณาจารย์ ทรงบาตรพระราชนาน ภิกษุสงฆ์ข่มง เมื่อ	สาธุการ จิตเอื้อ ทุกวี วันเอย เมื่อเข้าอรุณฉาย ฯ
3	สมณะสองหนุมณู พระภิกษุสินภิก ในกาละจาริก ย่างยาตรบายบาทจวง	เพ็ญเสิก ขาแธ นุกวาง รับบาตร จกจ้องทองถนน ฯ
4	ต่างวัดต่างบ้านต่าง แก้วาเคยฐูจัก บิลตบาตรปราคาฐบัสค ถวจกัถ เกดอเสมอหุณ	สำนักนี้ กัณนอ มักกุน เกินรวม รัถย์แธ รับข้าว เขาถวาย ฯ
5	สองสงฆ์ข่มงจิตเต่า สุรชมนตเฑียร เฑียร ราชภักตยลัควันเวียงน สองภิกษุเฑียรเข้า	ทางเฑียน ฆราวาเจ้า เวนเป็ลียน รับพร้อมวันกัน ฯ

- 6 แถวณนชนมุง เมื่อ
 สาวสรวราวชาว เมือง
 เอียงอายสายชำเลื่อง
 วิกฤษุมกคุมกดำ
- 7 สองฟากมากถวยเครื่อง
 ม้าหลักบักกริมทวาร
 ภาชนใหญ่ใส่อาหาร
 ข้าวไขไก่เบ็ดทั้ง
- 8 สาวสวยชวยจิตสะเห็น
 หวากประหวั้นพร้นอก
 มีวจับทัพพียก
 พระไม้ตมุกศุกเกอ
- 9 ไก่กิกสะกิกแม่ให้
 สองภิกษุจรกด
 ถานไปไปยนิยล
 หนอยจะไไม่มีข้าว
- 10 แมว่าอย่าหวังได้
 เชิญทานๆไม่ฟัง
 บาตรเปล่าจะเข้าวัง
 คุสิทานสาวเท้า
- 11 ฝ่ายสองภิกษุเ้า
 ไปหยุดในแนวถนน
 มุงภักตรจักรจรกด
 สงบเสงี่ยมเอี่ยมองค้อเคื่อ
- มาเนื่อง
 มากหน้า
 แลพบ
 กลักรั้งกลิ้งกมด ฯ
 ครัวทาน ถวายแฮ
 ที่ตั้ง
 บิดตบาศร์
 หมากพร้าวกวหวาน ฯ
 ใจสทก
 อักแ้ว
 คอยอยู่
 นิ่งกมกรมตัย ฯ
 นิมนต์ ทานเทอญ
 คุมเ้า
 ในย่าน นี้โดย
 บาตรไ้ไปฉัน ฯ
 เป็นกัง วดเสย
 คอกเจ้า
 บิดตบาศร์
 ผู้ต้องฉนวนใน ฯ
 ทามหน
 ที่เมื่อ
 เกินกุม
 คอยกลอดยรอยทาง ฯ

	12	ถึยตั้งวังราชเจ้า พยุคนั่งนอกแนวทวาร จวนองค์พระภูบาล คู่แทนทรงบาศกรไต้	จอมปราณ นิเวศน์ไต้ จัดเฮคัจ รมกั้งหลังกา ฯ ทางกั้น จิกกล้า
	13	มีรายนายหนึ่งเต้า เป็นบุรุษเมืองจีน เห็นสมณะทรงก่อด จีนชงักพยักหน้า	สองรูป ครุแล้วเลยไป ฯ เหลียวคู เลานอ คั้งบ้ำ สรวลรวน หกกรั้งซังจริง ฯ
	14	เกินสามสี่ก้าวกลับ คาดะ เบ็ง เฟงพญ ทำหนานาอกคู หันกลับนับสักห้า	สองรูป นั๊กแล เต็มกล้า ฉิวซึก บั้นล้ารำคาญ ฯ จิ่นจะเกรงใจแม่
โกลงสอง	15	หลากจิกมรรพชิตทั้ง เห็นพาจิ่นหน้าคูบ กายกระไรไฉนอมญบ อาทูปักิริยาม้า	ว่าอย่าเพอริบเต้า
	16	คูจริคปิกแฉกแท้ หนึ่งนอยฤามี ฯ เซอพยักกวักเรียกเจ้า จุงแกพิศวง เราร่า ฯ	อันโค ท่านเอย โคกรู ขันหนัก แฉกเกล้าเผ่าคน ฯ
สองกิกญตาม	17	หัวเราะเยาะยั่วควย เซียร์ เฟงเส็งแลอะไร พิพหน้าอาคมาไฉน คูกั้งเห็นเป็นญ	

- โคลง 2 18 จีนแก่แก๊งซำ หัวเราะคุกเขาย้ำ
 ยัวเห่าเกาใจ จริงแฮ ฯ
 พิกักตร์พวางพักย้าย อ่านต่านคังอ่านป๋าย
 แฉ่นนี้แล้วแน่น โนนนา ฯ
 ทานไม่ถ้อเจกมา โม่วาจีเขอถ่า
 วามบอจริง ฯ
 สงบอารมณชมยั้ง ลอกชักอ๊กสักกรั้ง
 คิคถอยคำถาม ฯ
 ขอโทษอย่าโกรชซึ่ง แจ้งเหคุเลกจี้กั้ง
 ที่ให้หัวเราะ นี้เพอญ ฯ
- ราย 19 จีนตอบว่าข้าพเจ้า ชินแสเถ่าหมอญู เรี้ยนจากครู
 เมืองจีน บู้ประวั๊กวิทยาศาสตร์ สามารถรู้ล่วงหน้า ว่าบुरुษสตรี
 คนใดมีรูปลักษณ์ อันตอศักดิ์วาสนา ในอนาคตกาล สืบส่วนาร
 แค่นี้ ใครจะเป็นเช่นนี้ ทราบได้ในปัจจุบัณแล ฯ
 ภิกษุหนึ่งหัวเราะ ว่าเฉพาะตัวอาคมะ มีลักษณะฉนโค
 วิชาณาใจเขอกข้าง ตามลคี่ที่อ้าง ว่าร้ายจาตี ฯ
- ชินแสท่านาย 20 ชายโคไกรลักษณ์ตร้อม เพรารองกั
 ภิกษุองค์ที่ 1 ศักก็กัมันตร์ฉนคตรง สอชี่
 สมบัติชัศยมง คลกรอบ ครอบแฮ
 ชายนั้นก้อทานนี้ แน่ชาพยากรณ์ ฯ
- โคลง 2 21 ทานเพ็งทานั่งอั้ง จินตลกกระทกั้ง
 หลอกอ้อไปไหน ฯ
- ราย 22 พระอীগองค์หนึ่งถาม ว่าตามชินแสกล่าว เป็นช่าวบอกล่วงนำ
 ไม่ตระหนักว่าสรวลสรร เพราะชบชันตรงไหน ถ้ามีนัยท่านาย
 จงอธิบายบอกรู้ ว่าเหคุเป็นเลกจี้ จิตให้เห็นชั้น โฉนขอ ฯ

	จึนว่าท่านทั้งสอง ครอบงำกาสวพัศตร์ จรจากวัดมาวัง บรรลุนิยามนี้ ฝั่งอยู่คู่เคียงชี ครอบให้เห็นชั้น นึกนา ฯ	
ภิกษุองค์ที่ 2 ถาม	23 เราสองคนขณะนี้ ท่านว่าองค์หนึ่งลักขณ จักอุบัติกษัตริย์ศักดิ์ สู่มไหสุริย์แสง	ชั้นนัก โฉมเนา เล็กแต่ สูงส่ง ศัพท์ร่องสรร เสริญ ฯ
	24 ธรรมความกอบกวย ที่จะเป็นประชาปะ ใครเลยจะเลยละ โหมมิแกดงใส่ใคร	ลักขณะ เป็นไท เล็งล่อ ล้อแธ เยาะเย้ยเลยเกิน ฯ
	25 ใครเล่าเนาสักขณต้อย ใครเล่าเนาปญญา ใครเล่าเปลาราคา ใครเล่าเนาโจกร้าย	ตำรา โยคย้าย เป็นเกรือง ชั้นนอ ใครรู้คู่หรือ ฯ
โคลง 2	26 ชินแสทอบท่านให้ ยัวเย้าเราเล่น กอกรา ฯ	ทราบทั่วใส่ใส่ใคร
ชินแสท่านนาย	27 ท่านเป็นบุรุษตอง บุญเคนเห็นประจักษ์ จักสุประทุศักดิ์ สืบศุภวงศ์ทรงหล้า	ตามลักขณ ถ้วนแธ เจ๊กกล้า สุภกษัตริ สฤกษ์เคียงเวียงสยาม ฯ
ภิกษุองค์ที่ 2		

- 28   เก็กลมาข้าพเจ้าไม่
          สองสหายหลายประเก็น
          ภานนำว่าจักเป็น
          นึ่งอยู่คู่กันฉนี้
- 29   สองถิกนุทรามขอ
          จักได้เป็นกษัตริ์ สองแล ฯ
          ชูคมากเงินปากจ้าน
          ฉวคอ้างเป็นหมอ กูแน ฯ
          ทานว่าอย่าพูดเพ้อ
          ปองป้อลลเสียน ฯ
- 30   สองข้าอายุโกล์
          หึ่งกูจะทรงอ้อต
          เป็นกษัตริ์รวมรัถบัล
          เห็นจะสักคองข้า
- 31   ขณะนั้นนางพนักงาน สมญาราชการว่าจาโชน ตะโกนละดังสั่งชาน
          ให้บริวารโชนตะโกนค่อไป ว่ากวนนัยเสด็จจงทรงบาตร เชิญพระ
          สงฆ์ยาตร เข้าวัง สั่งขการโณมนต์พระ พระราชาคณะนำแถว เคียน
          แนวสู่ประค้วัง พระถิกนุทั้งสององค์ ผู้ทรงไกรลัดกณะ ทามมงคล
          วาตะแห่งชินเสหมอกู ก็เข้าหมู่กับพระสงฆ์ สุนนหวนทรงบาตรให้
          ตั้งแต่นั้นมิได้ พมหน้าชินเสอีกเลย ฯ
- 32   คำชินเสหมอกูคุณแกลง
          อุทาคินุ์ใหญ่ผู้เข่าเล่าให้หึ่ง
          จะเื่อหรือไมควรเห็นส่วเหปึง
          เป็นอุปาชยานะประวาที
          ขุนบางกรังพรพุททยอดค้ำ
          คำชินเสหมอกูเป็นครูทาย
- เคยเห็น
          เก็นรี
          ป็นกษัตริ์
          แนแล้วชวนหัว ฯ
          จีนพยากรรอจ้อ
          เชิงฉลาคปราชญ์ป้าน
          เปิดป่าวกล่าว เกอเกอ
          เคียงกัน
          ผิคเก้า
          ดังกร่วม โฉนขอ
          แนน้ำคำทาย ฯ
          กลอนแสดกราว เรืองแคเปือองหลัง
          ตั้งแคกรังข้าพเจ้ายัง เขาวปี
          แคไซเรืองอันถึงจะ เสียดสี
          ซึ่งบอกเล่า เกาก็ร้อยปีปลาย
          เล่าสืบๆกันมาในเรือ่ส่าย
          แม่เจ้านายรุ่นเกาก็เล่ากัน

โคลง 2

สองถิกนุว่า

รายยาว

กลอน 8

คำอธิบายศัพท์ในพระนิพนธ์สามกรุงคอนจีนแสดมอญ

<u>ศัพท์</u>	<u>คำอธิบายศัพท์</u>
1 มงกุฏ (มะ-กุก) ป.ส.น อยุธยา	มงกุฏ, รัศมีเกล้า, ว. สูงสุด ยอดเยี่ยม อยุธยา ศ.เจ้าสิทธิ์ มาจากอยุธยา, อยุธยา ป.ว.ส ไม่พ่ายแพ้ปราบไม่ได้
วังสฤกษ์ (วังสฤกษ์) สราญรักษ์	ก. สร้าง, แต่งตั้ง สราญ วช มีจิตใจเบิกบาน รักษ์ รักษา
2 สำ ฉริต สาธุการ	น. หมู เหล่า พวก คณะ ชนิด แม่ไป, ซ่านไป การแปลงจาวจาวชอมแล้ว คือแล้ว เมื่อเห็น ควรยกของสรร เสริฐ
ทรงมาตร มุง เมื่อ	เป็นคำราชาศัพท์ หมายถึง ตักมาตร มาจาก มุง (เป็นการแปลงสระ) ไป
3 ลึกษา จาริก ย่าง ยาตร บ้าย(บาท)	การศึกษา การเล่าเรียน ข้อปฏิบัติ คือศีล สมานธิ ปัญญา ซึ่งเรียกว่า ไตรลึกษา ผู้เดินไป ผู้เที่ยวไป สถานที่เที่ยวไป ก. การก้าวเดิน ก. เดิน, เดินเป็นกระบวน (ยาตร) ก. คล้อย หัน ท้าว เลี้ยวไป
4 สำนักนี้ (โบราณ) อุปสัค รัถย์ ควจ	สำนัก หมายถึง ที่พัก ที่อยู่ ที่อาศัย อุปสรรค เครื่องกีดขวาง เครื่องกีดกัน รัถยา แปลว่า ทางเดิน คัจ (เป็นการแปลงสระ)

- 5 เค้า
มณฑิเยร (โบราณ)
เทียรช
ราชภักดิ์
- 6 สพราว
- 7 กร้วทาน
หมากพร้าว
- 8 ขวยจิต
- 9 จรกล
- 10 ฉนวนใน
- 11 ทามหน
อเคื้อ
- 12 ถัม
จอมปราณ
นิเวศน์
ภูบาล
- 13 ทางตื่น
- 14 ตาตะเบ็ง
เพงพญู
- 16 จุง
- 17 แปกเค้าเผาคณ
- 19 ประวีณ
สำนาร
- ก. ไป มา
มณฑิเยร หมายถึง เรือนหลวง
ยาว ยืน นาน (แปลงมาจาก ที่รช)
อาหารที่พระเจ้าแผ่นดินถวายแก่พระภิกษุ
เข้าใจว่าเป็นคำพราวที่เติม ส ข้างหน้า
เพื่อประโยชน์ในทางฉันทลักษณะ
น. (คำบางท้องถิ่น) ของถวายพระ
มะพร้าว
- ก. กระคากใจ ละอายใจ
เที่ยวไปถึง
ทางเดินซึ่งมีเครื่องกำบังสำหรับเจ้านาย
ผ่าในเสกัจออก
- ทามทาง
งาม
ทันใด
เจ้าชีวิต หมายถึง พระเจ้าแผ่นดิน
วัง
ผู้ปกครอง หมายถึง พระเจ้าแผ่นดิน
ทางเท่า
ตั้งใจจงอย่างเอาจริงเอาจัง
จงดูหน้า พญู แปลว่า หน้า ดอกไม้
จง
แปลกราวกับไม้ไผ่คน
ฉลาด มีฝีมือดี
น่าจะแปลงมาจาก สาร หมายถึง ส่วนสำคัญ
ข้อใหญ่ใจความ ถ้อยคำ

- 20 ไกรลักษณะ
 เพราะ
 ชีตย
- 21 กระตัก
- 22 กรองผ้า
- 23 ลักษณะ
 มโหศวรรค์
 แสร
- 24 ประชาปะ
 ใส่ไคล์
- 25 เนา
 โยค (โหราศาสตร์)
- 27 ประภูศักดิ์
- สุรกษัตริ
 ศุภสงส์
- 29 จ้าน
 ป้าน
- ลักษณะอันยิ่งใหญ่
 งาม
 กษัตริย์
 กระตัก
 กรองข้าว
 น. ลักษณะ
 มโหศวรรค์ แปลว่า อานาจใหญ่
 แสร ในที่นี้คือกองการโท
 พระเจ้าแผ่นดิน จากคำประชา (ราชฎร)
 กัม ป (ผู้ปกครอง)
 ไคล์ ทำเป็นไม้
 อยู่
 การประกอบ การใช้ การรวม ในทาง
 โหราศาสตร์ หมายถึงการที่ดาวนพเคราะห์ที่
 ตั้งแต่สองดวงขึ้นไปมารวมในราศีเดียว
 ผู้มีอำนาจ ผู้มีความสามารถ หรือหมายถึง
 พระเป็นเจ้า ทั้งสาม คือ พระพรหม พระวิษณุ
 พระกิวะ หรือหมายถึงพระอินทร์ก็ได้
 กษัตริย์ผู้กล้าหาญ
 วงศ์ที่ประเสริฐ วงศ์ที่ถึงงาม
 จ. จัด มาก ยิง นัก
 ก. ทู ไม่แหลม

- 30 ข้อศก
 สัก
 สัก
 31 พนักงาน
 สมญา
 จาโชคน
 ละดัง
 ภูณัย
 สังขการี
 32 อุปาษยานะ
 ประวาที
- ภาค ตอน ทอน ส่วน ขึ้น
 ทรงซัดศก แผลเอาความว่า ทรงแผนกน
 ภาชนะสานใช้เป็นเครื่องตวงข้าว
 หน้าที่ เจ้าหน้าที่
 ชื่อ
 เป็นชื่อเรียกผู้หญิงที่รับราชการอยู่ในพระราชวัง
 มีหน้าที่ต่างๆตั้งแต่เป็นนายประจุกดูแลรักษา
 พระราชมณฑลเทียบ
 รับเร่ง
 คือ ภูไนย หมายถึง พระเจ้าแผ่นดิน
 เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับสงฆ์ในงานหลวง
 คำชี้แจง ประกอบ
 เรื่องที่เล่ากันแพร่หลาย คำทำทนาย

ศูนย์วิทยพัทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บัตรคำสั่ง 4

- 1 ให้ผู้เครื่องฉายภาพโปรเจกต์แสงแสดงคำประพันธ์ 4 ชนิด คือ ร่ายสุภาพ โคลงสี่สุภาพ โคลงสองสุภาพ และกลอนสุภาพ
- 2 สังเกตตัวอย่างที่ใช้ประกอบในแผนผังแต่ละชนิดนั้น
- 3 อ่านเอกสารฉบับที่ 1 ซึ่งอธิบายหลักการแต่งคำประพันธ์ประกอบการดูเครื่องฉายภาพโปรเจกต์แสง
- 4 ให้ตอบคำถามของศูนย์ที่ 4 นี้ โดยตอบลงในกระดาษคำตอบของศูนย์ที่ 4

บัตรคำสั่งสำหรับการฟัง เทปทำนอง เสนาะ

- 1 ให้อ่านเอกสารฉบับที่ 1 ในใจ (เนื้อความตามเทป)
- 2 ให้เปิดเทปฟังการอ่านทำนอง เสนาะตามเนื้อความในเอกสารฉบับที่ 1
- 3 ฝึกอ่านตามให้ได้โดยฝึกอ่านเบาๆตามเทป
- 4 หลังจากนั้นให้ลองอ่านเองอีกสักครั้งหรือสองครั้งโดยไม่เปิดเทป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์ที่ 4

เอกสารฉบับที่ 1

รายสุภาพ

รายสุภาพเป็นคำประพันธ์ที่กำหนดให้แต่งเป็นวรรค ไม่จำกัดจำนวนวรรคในบท
วรรคหนึ่งมีห้าคำ ให้คำสุดท้ายของวรรคหน้าสัมผัสไปยังคำที่หนึ่งหรือที่สองหรือที่สาม
ในวรรคต่อไป สามารถรุดสุดท้ายมีลักษณะ เช่นเดียวกับโคลงสองสุภาพ

โคลงสี่สุภาพ

มีหลักการแต่งดังนี้

- 1 กำหนดให้มีเอกเจ็ด โทสี่ ตามตำแหน่งบังคับดังปรากฏในแผนผัง
- 2 คำที่ไม่ได้กำหนดเป็นเอกโท จะใช้วรรดุมุกต์อะไรก็ได้
- 3 อย่าใช้วรรดุมุกต์ในคำที่เจ็ดมาพที่หนึ่ง คำที่ห้าพที่สองและสาม
- 4 อย่าให้คำที่ห้ามีเสียงสัมผัสกับคำที่เจ็ด
- 5 อย่าให้คำสร้อยเป็นเสียงสัมผัสกับคำท้ายวรรคในพานั้น

โคลงสองสุภาพ

โคลงสองสุภาพเป็นคำประพันธ์ที่กำหนดให้แต่งเป็นวรรค วรรคแรกห้าคำ
วรรคที่สองห้าคำ วรรคที่สามสี่คำ และมีสร้อยต่อท้ายได้อีกสองคำ (สร้อยจะมีหรือ
ไม่มีก็ได้) และกำหนดให้มีเอกสาม โทสาม ดังปรากฏในแผนผัง

กลอนสุภาพ

มีหลักการแต่งดังนี้

- 1 คำสุดท้ายของวรรคที่สองต้องไม่ใช่เสียงสามัญ (หรือเสียงตรี)
- 2 คำสุดท้ายของวรรคที่หนึ่งไม่ควรเป็นเสียงสามัญ
- 3 คำสุดท้ายของวรรคที่สามและวรรคที่สี่ควรเป็นเสียงสามัญ

คำประพันธ์สำหรับฝึกอ่านทำนองเสนาะ

รายสุภาพ

จีนตอบว่าข้าพเจ้า ชินแสเจ้าหมอกุ เรียบจากกฎเมืองจัน ผู้ประวิติ
วิทยาศาสตร์ สามารถรู้อวงนา ว่าบุรุษสตรี คนใดมีรูปลักษณะ อันสอดคล้องว่าสนา
ในอนาคตกาล สืบสำเนาแก่นี้ ใครจะเป็นเช่นนี้ ทราบได้ในปัจจุบัณแล
ภิกษุหนึ่งตัวเราะ ว่าเฉพาะตัวอาตมา มีลักษณะอันใด ว่าสนาโฉน
บอกบ้าง ตามคติที่อ้าง ว่าร้ายๆากี้

โคลงสี่สุภาพ

ชายใดใครลักษณะพร้อม	เพราองค์
เด็กก็กษัตริย์นักทรง	ส่อชื่อ
สมบัติชัชฌิมมง	กลครอบครองแธ
ชายนั้นคือท่านชี่	แซ่ข้าพยากรณ

โคลงสองสุภาพ

ท่านฟังท่านนั่งอิง	จีนตลอดกระตักทั้ง
หลอกล้อๆาโฉน	

กลอนสุภาพ

คำชินแสหมอกุแดง	กลอนแสดงราว เรื่องแก่เบื้องหลัง
ชุกคิผู้ใหญ่ผู้เขา เล่าให้ฟัง	ตั้งแต่ครั้งข้าพเจ้ายังเยาว์มี
จะเชื่อหรือไม่ควรนั้นส่วนหนึ่ง	แต่ไซ้เรื่องอันฟังจะเสียคิ
เป็นอุปฆาตประวาที	ซึ่งบอกเล่า เก่าก็รอยปีปลาย
ชุกนางครั้งพระพุทธรูปค้ำ	เล่าสืบๆกันมาในเชื้อสาย
คำชินแสหมอกุเป็นครูหาย	แม้เจ้านายรุ่นเก่าก็เล่ากัน

ศูนย์สารอง

เอกสารฉบับที่ 1

พระราชประวัติ

สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี

สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงมีพระนามเดิมว่า สิ้น เป็นบุตรนายอกรบ่อนเบี้ย ชื่อไฮฮอง หรือ ไทฮอง พระมารดาชื่อนกเอี้ยง ทรงกำเนิดเมื่อ พ.ศ. 2277 ในรัชกาลพระเจ้าบรมโกศ สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี พระบิดามารดามอบให้เป็นบุตรบุญธรรมของเจ้าพระยาจักรี ที่สมุหนายกในรัชกาลนั้น เจ้าพระยาจักรีตั้งชื่อบุตรบุญธรรมนี้ว่า สิ้น เมื่ออายุได้ 9 ขวบ ก็นำไปฝากเล่าเรียนกับพระอาจารย์ทองกี สำนักวัดโกษาवास เมื่อมีความรู้และเจริญพอควร เจ้าพระยาจักรีก็นำเข้าถวายตัวเป็นมหาดเล็กเวรหลวง นายสิ้นรับราชการเรียนรู้อักษรกรมเป็ยมอยู่จนวัยถึงเวลาบวช เจ้าพระยาจักรีก็จัดให้อุปสมบทตามประเพณีอยู่ที่วัดโกษาवास แล้วภิกษุสิ้นลาสิกขาบท กลับมารับราชการในกรมมหาดไทยกับกรมวังศาลหลวง

ต่อมาในรัชกาลสมเด็จพระเจ้าเอกทัศนี้ นายสิ้นได้รับหน้าที่เป็นข้าหลวงไปชำระความตามหัวเมืองเหนือ ปฏิบัติงานก็มีความชอบ สมเด็จพระเจ้าเอกทัศนี้โปรดแต่งตั้งให้เป็นหลวงยกกระบัตรไปช่วยราชการ เมืองตาก เมื่อเจ้าเมืองตากถึงแก่กรรม ก็โปรดให้หลวงยกกระบัตรเป็นเจ้าเมืองตากสืบต่อไป ครั้นต่อมา พระยาวชิรปราการ เจ้าเมืองกำแพงเพชรถึงแก่กรรมลง ก็โปรดให้หลวงยกกระบัตรขึ้นเป็นพระยาวชิรปราการ

ครั้นพระยาวชิรปราการ เข้ามารับราชการที่ราชธานีใน พ.ศ. 2309 พระเจ้ามังระทรงให้ยกกองทัพมาตีเมืองไทยและล้อมกรุงศรีอยุธยาไว้ พระยาวชิรปราการก็อยู่ช่วยศึกสงครามออกรบพม่าป้องกันกรุงหลายครั้ง แต่เมื่อสถานการณ์ยิ่งชี้ชัดว่าจะรักษากรุงไว้ไม่ได้แน่แล้ว พระยาวชิรปราการก็ตัดสินใจรวมกำลังทหารประมาณ 500 คนที่ฝ้างล้อมทัพพม่าไปทางทิศตะวันออกเมื่อราวเดือนธันวาคม พ.ศ. 2309 ไปตั้งมั่นรวมกำลัง

ทหารสะสมอาวุธอยู่ที่เมืองจันทบุรี ยกกำลังทหารโยยทางเรือมาตีเมืองจันทบุรีกินจาก
พม่าได้ แล้วจึงไม่ตั้งกองทหารหน้าที่ยกทัพสามพันแตกพ่ายไป แล้วกลับมาปราบคา
ภิเขกเป็นกษัตริย์ที่เมืองจันทบุรี ในราว พ.ศ. 2311 ทรงสถาปนาเมืองจันทบุรีเป็น
ราชธานี นับว่าทรงกู้เอกราชของชาติได้รวดเร็วมาก

เมื่อขึ้นเสวยราชย์แล้ว สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีได้เสด็จออกปราบปรามชุมนุม
เจ้าพิมายสำเร็จในปี 2311 ชุมนุมเจ้านครศรีธรรมราชในปี พ.ศ. 2312 ชุมนุม
เจ้าพระฝางกับชุมนุมเจ้าพระยาพิชัยโลกใบ พ.ศ. 2313 รวมบ้านเมืองที่แตกแยก
เป็นก๊กเป็นเหล่า เพราะกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าซ้ำอีกเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอีก
ครั้งหนึ่ง นอกจากนี้ยังทำสงครามขับเกี่ยวกับพม่าท้องถิ่นรักษาม้านเมืองอีก 9 ครั้ง
เป็นสงครามใหญ่หลายครั้ง เช่น สึกคืนเชียงใหม่ 2 ครั้ง

สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีครองราชย์มาถึงตอนปลายปี พ.ศ. 2324 ก็ทรง
มีพระสรีระสัมปตัญญะสิ้นเพื่อนไป เหตุเพราะทรงตรากตรำกับพระราชมารดาบ้านเมือง
มามากและทรงโปรดเจริญพระกรรมฐานวิปัสสนา แล้วเกิดจลาจลขึ้นในกรุงธนบุรี เมื่อ
วันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2325 สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีถูกสำเร็จโทษก่อนเที่ยง
วันนั้นที่วัดแจ้ง (วัดอรุณราชวราราม) เมื่อพระชนมายุ 48 พรรษา และทรงอยู่ราชสมบัติ
ได้ 15 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์สารอง

เอกสารฉบับที่ 2

พระราชประวัติ

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงกำเนิดเป็นบุตรคนที่สี่แห่งท่านทองกี (พระชนก) กับท่านหยก (พระชนนี) เมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2279 ที่กรุงศรีอยุธยาในรัชกาลพระเจ้าบรมโกศ พระนามเดิมว่า ก้าง ทรงเป็นมหาดเล็กในสมเด็จพระเจ้าอุทุมพร (กรมขุนพรพินิต) เมื่อทรงอุปสมบทตามประเพณีแล้วเข้ารับราชการเป็นมหาดเล็กหลวง พอพระชันษา 25 ปีทรงรับยศเป็นหลวงยกกระบัตรเจ้าเมืองราชบุรี ขณะทรงเป็นเจ้าเมืองราชบุรีอยู่นั้นทรงวิวาทกับ"ท่านนาก" สมเด็จพระอริยวิทิตายมรราชินี ธิดาคหมกัศำบลอมพวา แฉวง เมืองสมุทรสงครามต่อเขตเมืองราชบุรี

สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงรับราชการในกรุงธนบุรีเมื่อปีพ.ศ. 2311 เป็นที่พระราชวรินทร์ในกรมพระตำราจหลวง ต่อแต่นั้นทรงเป็นแม่ทัพสำคัญแห่งสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีในการกู้เอกราชกับศึกสงครามรักษามันเมืองหลายครั้ง โดยเสด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีไปปราบชุมนุมเจ้าพิมาย (กรมหมื่นเทพพิพิธ) ใน พ.ศ. 2311 พร้อมกัวยพระอนุชา เมื่อเสร็จศึกแล้วสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีพระราชทานยศเป็นพระยาอภัยรณฤทธิ์ และพระอนุชาเป็น พระยานุสิทรราชา กรัน พ.ศ. 2312 ทรงรับบัญชาให้ไปรบกับพม่าพร้อมกัวยพระอนุชาอีก ด้ได้เมืองพระตะบองกับเสียมราฐและตั้งทัพรอทัพหลวงอยู่ที่เมืองเสียมราฐตามต่องคราตั้ง แต่สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีเสด็จไปตีเมืองนครศรีธรรมราช ทรงคิดขัดกัวยมรสุมอยู่ทางไต้ันเป็นเดือน จึงเกิดข่าวดีว่าพระองค์สวรรคตแล้ว ทัพพระยาอภัยรณฤทธิ์กับพระยานุสิทรราชาก็กลับมายังกรุงธนบุรีด้วยเกรงว่าจะเกิดจลาจลในราชธานี

ใน พ.ศ. 2313 ทรงรับยศเป็นพระยาอมราชและว่าณ้ำที่มีบัญชาการฝ่ายมหาดไทยแทนสมุหนายกด้วย ต่อมาไ้รับยศเป็นเจ้าพระยาจักรีและทรงเป็นแม่ทัพไปตี

กัมพูชาสมัยพระนารายณ์ราชา ที่ไค้เมืองพระตะบอง เมืองโพธิ์สั้ว เมืองมริฐุรต์
ทรงเป็นแม่ทัพนำพร้อมด้วยพระอนุชาที่ไค้เมืองลำปาง ลำซูน เชียงใหม่

ใน พ.ศ. 2318 ต่อ พ.ศ. 2319 เมื่อครั้งยังทรงพระยศเป็นเจ้าพระยา
จักรี ทรงยกทัพไปรบกับอะแซหุุ่นก็ป้องกันรักษาหัวเมืองเหนือ ทรงรวมกำลังกับ
เจ้าพระยาสุรสีห์พระอนุชารักษาเมืองพินนุโลกเป็นสามารภ อะแซหุุ่นก็ถึงกับขอคุก
พระยาจักรีและท้าววรุพงษ์าม ฝีมือก็ จะไค้เป็นใหญ่ต่อไป คีกรั้งนี้ไม่แพ้รบกับเพราะ
ทางหน้าเปลี่ยนแผ่นดินใหม่ อะแซหุุ่นก็จึงยกทัพกลับ

กรันถึงปลายปี พ.ศ. 2319 ทรงเป็นแม่ทัพไปตีหัว เมืองชายแดนตะวันออก
ไค้เมืองนางรอง จำปาศักดิ์ อักปือ โขง และเกลี้ยกล่อมเมืองสุรินทร์ เมืองสังขะ
เมืองขุขันธ์มีมาสวามิภักดิ์ด้วย เมื่อเสร็จศึกจึงไค้รับพระราชทานยศเป็น "สมเด็จพระเจ้า
พระยามหากษัตริย์ศึก" แล้วกรุงธนบุรีกับกรุงกัมพูชา (ศรีสัตนากนหุต) เป็นสงครามแลกกัน
ในปี พ.ศ. 2321 ก็ทรงเป็นแม่ทัพไปตีไค้เมืองเวียงจันทน์ เมืองหลวงพระบาง กับ
เมืองอื่นๆ และทรงอัญเชิญ "พระแก้วมรกต" กับ "พระบาง" จากเมืองเวียงจันทน์มายัง
กรุงธนบุรีด้วย

กรัน พ.ศ. 2324 เกิดจลาจลในกัมพูชา สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก
และเจ้าพระยาสุรสีห์ทรงเป็นแม่ทัพไปปราบเขมร แต่ยังไม่ปราบได้จึงยกทัพกลับ
มาแต่ก็จลาจลในกรุงธนบุรี แล้วปราบดาภิเษกขึ้นเป็นกษัตริย์ ทรงพระนามว่า
"สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก" เมื่อ พ.ศ. 2325 ทรงสถาปนาราชวงศ์จักรีกับราชธานี
ใหม่ ทรงปกครองป้องกันบ้านเมืองมาด้วยดี เสวยราชย์อยู่ประมาณ 27 ปี แล้วประชวร
ด้วยโรคชรา จึงทรงมอบราชสมบัติให้แก่พระบรมโอรสาธิราช กรมพระราชวังบวรสถาน
มงคล (พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย) และเสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ 8 กันยายน
พ.ศ. 2356 พระชนมายุ 72 พรรษา

ศูนย์สารอง

เอกสารฉบับที่ 3

คำอธิบายประกอบ เครื่องฉายถาวร

- ภาพที่ 1,2 ภาพพระราชวัง เก้าสมัยอยุธยา ที่เห็นในภาพคือ พระที่นั่งพระศรีสรรเพชญ์ ถ่ายจากเมืองโบราณ บางปู ซึ่งจำลองมาจากของเก่า ปัจจุบันพระที่นั่งนี้หายไปเพราะถูกพม่าเผาเสียสิ้น
- ภาพที่ 3 ภาพประตูพระที่นั่งพระศรีสรรเพชญ์
- ภาพที่ 4 ภาพวัดพระศรีสรรเพชญ์ เห็นเจดีย์สามองค์ซึ่งเป็นทองสร้างขึ้นใหม่ในภายหลัง
- ภาพที่ 5 ภาพพระราชวังบางปะอินส่วนหนึ่ง
- ภาพที่ 6 ภาพพระภิกษุออกบิณฑบาต
- ภาพที่ 7, 8 ภาพพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
- ภาพที่ 9 ภาพถ่ายกรุงเทพมหานคร บริเวณถนนราชดำเนิน เห็นหมู่พระบรมมหาราชวัง
- ภาพที่ 10 ภาพถ่ายกรุงเทพมหานคร บริเวณถนนราชดำเนิน เห็นอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย
- ภาพที่ 11,12 ภาพพระที่นั่งจักรี ในพระบรมมหาราชวัง
- และ 13

กระดาษคำตอบ 1

ชื่อ _____

คำสั่ง ให้เขียนตอบคำถามต่อไปนี้สั้นๆในช่องว่างที่กำหนดให้

- 1 วรรณคดีเรื่องสามกรุงแต่งโดยอาศัยเนื้อเรื่องจากที่ใด
_____
- 2 เหตุใดจึงไม่จัดเรื่องสามกรุงเป็นลิลิต
_____
- 3 สามกรุงจัดว่าเป็นคำประพันธ์ประเภทใด หมายความว่าอย่างไร
_____
- 4 คำว่า น.ม.ส. ย่อมาจากอะไร
_____
- 5 สามกรุงเฉพาะตอนนิมิตหมอกู้เค้าโครงเรื่องมาจากที่ใด
_____

ศูนย์วิทยะตร์พยากรณ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กระดาษคำตอบ 2

ชื่อ _____

คำสั่ง ให้เขียนตอบคำถามต่อไปนี้สั้นๆลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1 เนื้อเรื่องสามกรุงกล่าวถึงกรุงอะไรบ้าง

_____

_____

2 ท่านคิดว่าอะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้กรุงศรีอยุธยาต้องตกเป็นเมืองขึ้นของพม่า

_____

_____

_____

3 ไทยเราว่างเว้นจากศึกสงครามกับพม่าในรัชกาลใด

_____

4 กษัตริย์ไทยที่ริเริ่มจะให้มีการปกครองแบบประชาธิปไตยคือใคร

_____

5 " สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงมีทหารคู่พระทัยสองพี่น้อง คือ พระราชวรินทร์ (คว้ง) กับพระมหามนตรี (มูตุม่า)

พระราชวรินทร์ หมายถึง _____

พระมหามนตรี หมายถึง _____

กระดาษคำตอบ 3

4
ข้อ

คำสั่ง ให้เขียนตอบคำถามต่อไปนี้สั้นๆในช่องว่างที่กำหนดให้

1 เรื่องสามกรุงตอนซิ่นเสหมอคูเป็น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยใด

2 คำทำนายของซิ่นเสหมอคูในเรื่องนี้เป็นจริงตามประวัติศาสตร์เพียงใด

3 "พิศภักตร์พาลงพญักย้าย อานทานคังอานป่าย
แผ่นนี้แล้วแผ่น โนนนา "

ก. พญักย้าย หมายความว่า _____

ข. ผู้ทำกิริยา พญักย้าย คือ _____

ค. อานทานคังอานป่าย หมายความว่า _____

ง. ผู้ที่จะ"อานป่าย"ผู้อื่นใด ควรเป็นใครอันใคร

ครูอานป่ายนักเรียน หรือ นักเรียนอานป่ายครู

กระดานคำตอบ 4

ข้อ

- คำสั่ง อ่านข้อความข้อล่างแล้วทำตามคำสั่งต่อไปนี้
- (1) เรียงข้อความใหม่ให้ถูกต้องตามลักษณะบังคับกับคำประพันธ์
  - (2) บอกว่าเป็นคำประพันธ์ชนิดใด
  - (3) โยงสัมผัสสัมพันธ์ของคำประพันธ์ให้ถูกต้อง
- 1 โครเล่าน่าลักษณะคล้ายคำรา โครเล่าน่าบึงอุทโยกย้าย
โครเล่าน่าราคาเป็นเครื่องขันนอ โครเล่าน่าโครร้ายโครรู้ดูหรือ
  - 2 สองภิกษุทราบข้อเงินพยากรณ์จกใจได้เป็นกษัตริย์สองนอ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการศึกษา

ชื่อ นางอุไร วันดี

วุฒิการศึกษา การศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขามัธยมศึกษา
วิชาเอกภาษาไทย จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน
เมื่อปีการศึกษา 2510
เข้าศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2517

ตำแหน่ง อาจารย์โท วิทยาลัยครู เชียงใหม่ กรมการฝึกหัดครู
กระทรวงศึกษาธิการ

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย